

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๒๓.๖/ว ๒๗๗๐

ศาลากลางจังหวัดแพร่

ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความร่วมมือจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กและคัดกรองภาวะโลหิตจางในเด็กปฐมวัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๓๑๘๕

ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยจังหวัดแพร่ได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า กรมอนามัยได้กำหนดจัดกิจกรรม “เด็กฉลาดด้วยธาตุเหล็ก” ในช่วงต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ เพื่อให้ความสำคัญในการควบคุมและป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กอย่างจริงจัง โดยใช้มาตรการการให้โภชนาการ ยาน้ำเสริมธาตุเหล็กขนาดป้องกันในเด็กอายุ ๖ เดือน - ๕ ปี และการคัดกรองภาวะโลหิตจางที่เด็กอายุ ๙ เดือน (๖ - ๑๒ เดือน) และอายุ ๔ ปี (๓ - ๕ ปี) ภายใต้ชุดสิทธิประโยชน์ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

จังหวัดแพร่ จึงขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และเทศบาลเมืองแพร่ที่มีหน่วยบริการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และสถานีนอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรชนาวมินทราชนิ (สอน.) ในสังกัด จ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กขนาดป้องกันในเด็กอายุ อายุ ๖ เดือน - ๕ ปี และการคัดกรองภาวะโลหิตจางที่เด็กอายุ ๙ เดือน (๖ - ๑๒ เดือน) และอายุ ๔ ปี (๓ - ๕ ปี) เพื่อให้การดำเนินงานควบคุมและป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กมีผลต่อเนื่องระยะยาว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจินกร ดีสุยา)

ห้องถิ่นจังหวัดแพร่ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นฯ

โทรศัพท์ ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๑๐๒

ก.ว.ช.ป.
รับ

๔

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๓๐๘๕

จ.จ.	๗๗๙๐
เลขรับ	
วันที่	๒๒ ก.ค. ๒๕๖๘
เวลา	๑๖.๓๐ น.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความร่วมมือจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กและคัดกรองภาวะโลหิตจางในเด็กปฐมวัย

3022
๒๒ ก.ค. ๒๕๖๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๔๐๖.๐๓/ว ๔๓๘๑

ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกรมอนามัยว่า ได้กำหนดจัดกิจกรรม “เด็กฉลาดด้วยธาตุเหล็ก” ในช่วงต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ เพื่อให้มีความสำคัญในการควบคุมและป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กอย่างจริงจัง โดยใช้มาตรการการให้โภชนาการ ยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก ขนาดป้องกันในเด็กอายุ ๖ เดือน - ๕ ปี และการคัดกรองภาวะโลหิตจางที่เด็กอายุ ๙ เดือน (๖ - ๑๒ เดือน) และอายุ ๔ ปี (๓ - ๕ ปี) ภายใต้ชุดสิทธิประโยชน์ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหน่วยบริการสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี (สอน.) ในสังกัด จ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กขนาดป้องกันในเด็กอายุ อายุ ๖ เดือน - ๕ ปี และการคัดกรองภาวะโลหิตจางที่เด็กอายุ ๙ เดือน (๖ - ๑๒ เดือน) และอายุ ๔ ปี (๓ - ๕ ปี) เพื่อให้การดำเนินงานควบคุมและป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กมีผลต่อเนื่องระยะยาว ทั้งนี้ สามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สำนักโภชนาการ โทรศัพท์หมายเลข ๐ ๒๕๔๐ ๔๔๔๕ และดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่เว็บไซต์ <https://shorturl.asia/WB8m5> หรือ QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

๑

(นายศิริพันธ์ ศรีโพธิ์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

กลุ่มงานป้องกันโรค

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๔๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน นางสาวสุจิตรา ดาวเรือง โทร. ๐๘ ๐๐๖๔ ๒๖๗๗

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๔๐๖.๐๓/๗๔๓๘๑

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 34638
วันที่ - 7 ก.ค. 2568
เวลา.....

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความร่วมมือจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กและคัดกรองภาวะโลหิตจางในเด็กปฐมวัย

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กและคัดกรองภาวะโลหิตจางในเด็กปฐมวัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพเด็กไทยตั้งแต่แรกเกิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับอัตราการเกิดที่ลดลง และความท้าทายด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการมีบุตรอย่างมีคุณภาพ กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัยจึงกำหนดจัดกิจกรรม “เด็กฉลาดด้วยธาตุเหล็ก ในช่วงต้นเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘ เพื่อให้

ความสำคัญในการควบคุมและป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กอย่างจริงจัง โดยใช้มาตรการการให้โภชนาการ ยาน้ำเสริมธาตุเหล็กขนาดป้องกันในเด็กอายุ ๖ เดือน - ๕ ปี และการคัดกรองภาวะโลหิตจางที่เด็กอายุ ๙ เดือน (๖ - ๑๒ เดือน) และอายุ ๔ ปี (๓ - ๕ ปี) ภายใต้ชุดสิทธิประโยชน์ด้านการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรคในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

กรมอนามัย ขอความร่วมมือจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กขนาดป้องกันในเด็กอายุ ๖ เดือน - ๕ ปี และการคัดกรองภาวะโลหิตจางที่เด็กอายุ ๙ เดือน (๖ - ๑๒ เดือน) และอายุ ๔ ปี (๓ - ๕ ปี) เพื่อให้การดำเนินงานควบคุมและป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กมีผลต่อเนื่องระยะยาว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปองพล วรปานี)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอนามัย

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
เลขรับ 5002
14 ก.ค. 2568
เวลา ๑๖.๓๖ น.

สำนักโภชนาการ

โทร. ๐ ๒๕๔๐ ๔๔๔๕

โทรสาร ๐ ๒๕๔๐ ๔๗๑๕

**แนวทางการจ่ายยาน้ำเสริมธาตุเหล็กและคัดกรองภาวะโลหิตจางในเด็กปฐมวัย
ภายใต้การขับเคลื่อนโครงการ “เด็กฉลาดด้วยธาตุเหล็ก” ระดับพื้นที่**

จากผลสำรวจภาวะโภชนาการเด็กในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia Nutrition Survey : SEANUTS) พบว่าเด็กไทยอายุต่ำกว่า 5 ปี มีภาวะโลหิตจางหรือภาวะซีดในอัตราที่น่ากังวล โดยพบ 1 ใน 2 ของเด็กทารก 5 - 9 เดือน มีภาวะซีด และ 1 ใน 3 ของเด็กเล็ก อายุ 1 - 4 ปี มีภาวะซีด ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านสมองและสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญ คือ เด็กที่มีภาวะซีดจากการขาดธาตุเหล็กจะทำให้ไอคิวต่ำกว่าที่ควรจะเป็น 5 - 10 จุด เมื่อเติบโตเข้าสู่ช่วงวัยเรียน กรมอนามัยจึงเสนอขับเคลื่อนโครงการ “เด็กฉลาดด้วยธาตุเหล็ก” โดยมีเป้าหมายให้เด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไป ได้รับยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก กินสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และเด็กอายุ 9 เดือน (6 - 12 เดือน) และเด็กอายุ 4 ปี (3 - 5 ปี) ได้รับการตรวจคัดกรองภาวะซีดให้ครอบคลุม เพื่อได้รับการวินิจฉัยดูแลรักษาอย่างทันท่วงที ร่วมกับการส่งเสริมอาหารและโภชนาการที่เหมาะสม โดยจะดำเนินการผ่านกลไกสถานพยาบาล คลินิกสุขภาพเด็กดี (Well Child Clinic) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ และรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงเสนอการปรับระบบขดเชยบริการภายใต้หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และการพัฒนารสชาติยาน้ำเสริมธาตุเหล็กให้เหมาะสมกับเด็ก

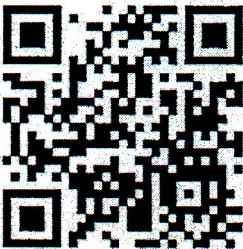
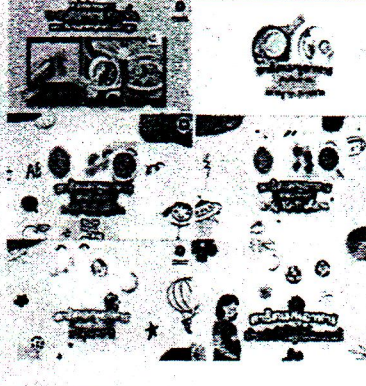
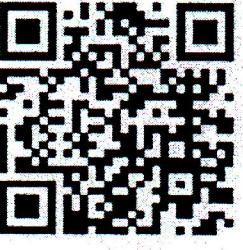
วัตถุประสงค์

1. จังหวัด ท้องถิ่น สถานบริการสาธารณสุข สนับสนุนการเพิ่มการเข้าถึงยาน้ำเสริมธาตุเหล็กในเด็ก 6 เดือน - 5 ปี (เป้าหมายความครอบคลุม ร้อยละ 80)
2. จังหวัด ท้องถิ่น สถานบริการสาธารณสุข เพิ่มการคัดกรองภาวะโลหิตจาง ครั้งที่ 1 ในเด็กอายุ 9 เดือน (6 - 12 เดือน) และครั้งที่ 2 ในเด็กอายุ 4 ปี (3 - 5 ปี) (เป้าหมายความครอบคลุม ร้อยละ 50)
3. เพิ่มการสื่อสารความรู้เรื่องความสำคัญของโภชนาการ ธาตุเหล็ก และการเข้ารับบริการยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก และการคัดกรองภาวะโลหิตจางในเด็ก 0 - 5 ปี ให้แก่ ประชาชน ผู้ปกครอง และผู้เลี้ยงดูเด็ก

การดำเนินงานควบคุมและป้องกันโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก ประกอบไปด้วย 5 มาตรการ สำคัญ

1. การให้ความรู้ด้านเรื่องความสำคัญของภาวะโลหิตจาง และความรอบรู้เรื่องอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมกับช่วงวัย แก่ผู้มารับบริการและประชาชน
 - **ความสำคัญของธาตุเหล็กต่อร่างกาย**
 - **กลุ่มหญิงตั้งครรภ์และทารก** หญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก จะเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด และถ้าเสียเลือดมากในการคลอด อาจจะเป็นอันตรายถึงชีวิต ซึ่งเด็กที่คลอดก่อนกำหนดนั้น จะมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์และมีธาตุเหล็กสะสมน้อย
 - **กลุ่มเด็กปฐมวัยและเด็กวัยเรียน** ธาตุเหล็กมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตด้านร่างกายและมีผลต่อพัฒนาการทางสมอง สติปัญญา ในเด็กที่มีภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กนั้น ส่งผลเสียต่อศักยภาพการเรียนรู้ ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนรู้พัฒนาการได้เท่ากับเด็กปกติ

- การให้อาหารตามวัยของเด็กทารกและเด็กเล็กมีความสำคัญต่อโภชนาการและป้องกันการขาดธาตุเหล็ก และเพื่อให้ได้รับสารอาหารที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของร่างกายและสมอง เน้นย้ำถึงอาหารมื้อแรก ควรเริ่มตั้งแต่ 6 เดือน และต้องได้รับกลุ่มอาหารที่หลากหลายประกอบด้วย ข้าว ไข่แดง เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ โดยสามารถอ้างอิงข้อแนะนำการบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพของเด็ก 0 - 5 ปี ได้ตามช่องทางการเผยแพร่ของสำนักโภชนาการ กรมอนามัย และช่วยเผยแพร่ให้ความรู้ตามช่องทางสื่อสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในคลินิกเด็กสุขภาพดี

	แผ่นพับโภชนาการสำหรับเด็ก แรกเกิด - 23 เดือน https://nutrition2.anamai.moph.go.th/th/book/download/?d_id=217682&id=120255&reload=
	แผ่นพับโภชนาการสำหรับเด็ก อายุ 2- 5 ปี https://nutrition2.anamai.moph.go.th/th/book/download/?d_id=217683&id=120995&reload=
	สื่อวิดีโอสาริตเมนูอาหารตามวัยสำหรับเด็ก 6 เดือน - 5 ปี

2. แนวทางการให้ยาน้ำเสริมธาตุเหล็กในการป้องกันภาวะโลหิตจาง

- หน่วยบริการ (โรงพยาบาล) ควรสำรวจจำนวนเด็กในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อวางแผนการบริหารจัดการยา ให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการ
- เริ่มให้ยาน้ำเสริมธาตุเหล็กเมื่อเด็กอายุ 6 เดือน โดยไม่จำเป็นต้องเจาะเลือดตรวจก่อน
- ให้ยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตาม ปริมาณที่แนะนำตามช่วงอายุ เพื่อป้องกันภาวะโลหิตจาง อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

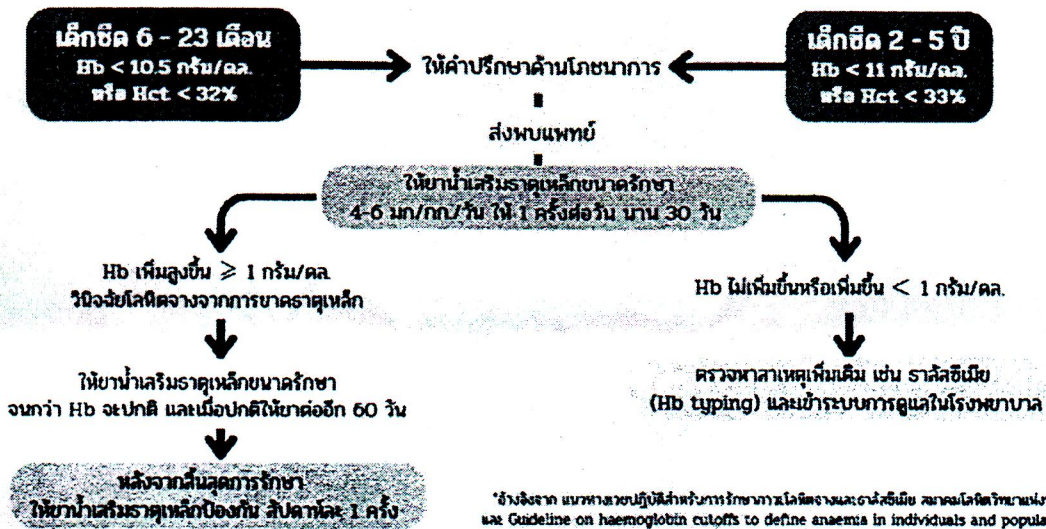
ขนาดยา สำหรับป้องกัน ภาวะโลหิตจาง						
	เฟอร์โรลิด (Ferrolid)	เฟอร์โร-บิช (Ferro-Bic Syrup)	กลาซโซ-ไอรอน (Glaxo Iron)	เฟอร์เดค (Ferdek)	เฟอร์โซล (Ferrosol)	เฟอร์โซล (Ferrosol)
6 เดือน - 2 ปี 12.5 mg ต่อ สัปดาห์	2.5 ml (ครึ่งช้อนชา)	2.5 ml (ครึ่งช้อนชา)	1.5 ml	0.6 ml	0.6 ml	0.6 ml
2 ปี - 5 ปี 5 mg ต่อ สัปดาห์	5 ml (หนึ่งช้อนชา)	5 ml (หนึ่งช้อนชา)	2.5 ml	1 ml	1 ml	1 ml

สำหรับเด็กคลอดก่อนกำหนด (อายุครรภ์น้อยกว่า 37 สัปดาห์) ควรปรึกษาแพทย์เพื่อพิจารณาให้ยาเสริมธาตุเหล็กทุกวันตั้งแต่อายุ 1 เดือน

3. แนวทางการคัดกรองภาวะโลหิตจาง ในเด็กอายุ 0-5 ปี

- หน่วยบริการสุขภาพควรวางแผนการนัดหมายเด็กที่กำลังจะมีอายุครบ 9 เดือน หรืออยู่ในช่วงอายุระหว่าง 9-12 เดือน เพื่อเข้ารับการตรวจคัดกรอง
- เจาะเลือดฮีโมโกลบิน (Hemoglobin) หรือฮีมาโตคริต (Hematocrit) เมื่อเด็กอายุ อายุ 9 เดือน และ 4 ปี
- สามารถใช้ เครื่องมือสำหรับตรวจระดับฮีโมโกลบิน (Hemoglobin) หรือ ฮีมาโตคริต (Hematocrit) ณ จุดให้บริการ (Point of Care Testing: POCT) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ปริมาณเลือดเพียงเล็กน้อย โดยเจาะเลือดจากปลายนิ้ว และสามารถทราบผลได้ทันที เช่น เครื่อง HemoCue, Veri-Q, หรือ Mission Hemopro เป็นต้น

4. แนวทางการวินิจฉัยและรักษาภาวะโลหิตจางในเด็ก 0 - 5 ปี

5. จังหวัด ท้องถิ่น หน่วยบริการสาธารณสุข ร่วมขับเคลื่อนนโยบายและสื่อสาร Campaign “เด็กฉลาดด้วยธาตุเหล็ก” ตลอดเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2568 ร่วมกับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และภาคีต่างๆ

ทั้งนี้กรมอนามัยจะจัดกิจกรรมประกวดเพื่อเชิญเกียรติหน่วยงานที่มีบทบาทโดดเด่นในการขับเคลื่อนโครงการ “เด็กฉลาดด้วยธาตุเหล็ก” โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณารางวัลตามที่กำหนดไว้ดังนี้

ประกวดรางวัลหน่วยงานที่มีบทบาทโดดเด่นในการขับเคลื่อนโครงการ 'เด็กฉลาดด้วยธาตุเหล็ก'	
รางวัลระดับประเทศ	
ประเภทที่ 1	รางวัลเขตสุขภาพดีเด่น 1 รางวัล
ประเภทที่ 2	รางวัลจังหวัดดีเด่นระดับประเทศ 3 รางวัล
รางวัลระดับเขต	
ประเภทที่ 1	รางวัลจังหวัดดีเด่น เขตสุขภาพละ 1 จังหวัด (ไล่ประกาศเกียรติคุณ)
ประเภทที่ 2	รางวัลสถานบริการดีเด่น เขตสุขภาพละ 5 แห่ง (ไล่ประกาศเกียรติคุณ)

เกณฑ์การพิจารณารางวัลโครงการ “เด็กฉลาดด้วยธาตุเหล็ก”

การพิจารณารางวัลจะอิงตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยประมวลผลจากข้อมูลในระบบ Health Data Center (HDC) ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568 โดยมีองค์ประกอบและสัดส่วนคะแนน ดังนี้:

1. ร้อยละของเด็กอายุ 6-12 เดือน ที่ได้รับการคัดกรองภาวะโลหิตจาง (เก็บข้อมูลจากระบบ HDC)
 - o ต้องมีอัตราการคัดกรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
 - o คิดเป็นร้อยละ 40 ของคะแนนรวม
2. ร้อยละของเด็กอายุ 6 เดือน – 5 ปี ที่ได้รับยาน้ำเสริมธาตุเหล็กตามเกณฑ์ (เก็บข้อมูลจากระบบ HDC)
 - o ต้องมีอัตราการได้รับบริการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 - o คิดเป็นร้อยละ 40 ของคะแนนรวม
3. ภาวะโลหิตจางในเด็ก 0-5 ปี (เก็บข้อมูลจากระบบ HDC)
 - o ต้องมีอัตราการพบภาวะโลหิตจางน้อยกว่าร้อยละ 20 (อาจพิจารณาความเหมาะสมในระดับพื้นที่)
 - o คิดเป็นร้อยละ 20 ของคะแนนรวม

หมายเหตุ: หน่วยงานควรศึกษารูปแบบและรายละเอียดของ Template การบันทึกข้อมูลในระบบ HDC อย่างครบถ้วนและถูกต้อง เพื่อให้การรายงานและประเมินผลเป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม